

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1393/2021
20.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радослава Петровића, Светлане Томић Јокић, Милене Рашић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а. став 2. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 1466/21 од 15.12.2021. године, поднетом против правноснажних решења Другог основног суда у Београду К 758/20 од 06.10.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж2 2266/21 од 02.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.01.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 1466/21 од 15.12.2021. године и **УТВРЂУЈЕ** да је правноснажним решењима Другог основног суда у Београду К 758/20 од 06.10.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж2 2266/21 од 02.11.2021. године, учињена повреда закона из члана 84. ЗКП у вези члана 158. ЗКП.

Образложење

Решењем Другог основног суда у Београду К 758/20 од 06.10.2021. године К 758/20 од 06.10.2021. године, сходно одредби члана 407. у вези члана 84. ЗКП, усвојен је предлог браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Звонара, па су из списка издвојени записник о претресању стана и других просторија у улици ... број ... у ..., ПС Чукарица од 20.05.2020. године, извештај о извршеном претресању стана и других просторија без наредбе ПС Чукарица број 230-761/20 од 20.05.2020. године, потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног АА, ПС Чукарица од 20.05.2020. године и записник о вештачењу НЦКФ број 03.2.11.6.1. БР 234-6-2052 од 20.05.2020. године.

Решењем Апелационог суда у Београду Кж2 2266/21 од 02.11.2021. године одбијена је као неоснована жалба Другог основног јавног тужиоца у Београду изјављена против решења Другог основног суда у Београду К 758/20 од 06.10.2021. године.

Против наведених правноснажних решења Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости Ктз 1466/21 од 15.12.2021. године, због повреде закона

из члана 84. ЗКП у вези члана 158. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и утврди да је побијаним решењима повређен закон у корист окривљеног.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцу окривљеног АА, адвокату Зорану Звонару, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне одлуке против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано Републички јавни тужилац у поднетом захтеву указује да је правноснажним решењима Другог основног суда у Београду К 758/20 од 06.10.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж2 2266/21 од 02.11.2021. године, учињена повреда закона из члана 84. ЗКП у вези члана 158. ЗКП. Ово из разлога јер је претресање стана у улици ... број ... у ..., извршено у складу са одредбом члана 158. став 1. тачка 1) ЗКП, без наредбе суда, уз сагласност држаоца стана – окривљеног АА, па записник о претресању стана и других просторија ПС Чукарица од 20.05.2020. године није незаконит доказ из чега произлази да ни остали докази засновани на наведеном записнику - потврда о привремено одузетим предметима ПС Чукарица од 20.05.2020. године, извештај о извршеном претресању стана и других просторија без наредбе ПС Чукарица број 230-761/20 од 20.05.2020. године и записник о вештачењу НЦКФ број 03.2.11.6.1. БР 234-6-2052 од 20.05.2020. године, не представљају незаконите доказе на којима се судска одлука не може заснивати.

Према наводима побијаног решења Другог основног суда у Београду, претресање наведеног стана није извршено у складу са Закоником о кривичном поступку из разлога што је извршено без наредбе суда, што у записнику нису назначени разлози уласка и претресања, а како то налаже члан 158. став 3. ЗКП и што није извршено снимање и фотографисање које је обавезно када се претресање врши на основу члана 158. ЗКП. Осим тога, претресање је започето и довршено ноћу „док ЗКП прописује само изузетно вршење претреса ноћу, а тада такав изузетак прописује и услове“. Све наведено, према наводима побијаног решења, чини да је наведени записник сачињен супротно Закоником о кривичном поступку, па исти, по налажењу тог суда, представља незаконит доказ јер је прибављен противно члану 16. став 1. ЗКП. У вези са тим, Други основни суд у Београду налази да су незаконити и остали докази наведени у изреци побијаног решења и да се стога на њима не може заснивати судска одлука.

Апелациони суд у Београду у побијаном решењу оцењује да је правилно првостепени суд нашао да наведено претресање стана није извршено у складу са одредбама Законика о кривичном поступку јер је претресање извршено без наредбе суда, а у записнику нису назначени разлози уласка и претресања, сходно одредби члана 158. став 3. ЗКП, којим је прописано да ће се ако је након уласка у стан или друге просторије предузето претресање, о уласку у просторије и извршеном претресању без наредбе суда и присуства сведока, сачинити записник у коме ће се назначити разлози

уласка и претресања. Такође, другостепени суд цени да је претресање стана вршено у ноћним условима, односно започето у ноћним условима и довршено, а одредбом члана 157. став 1. ЗКП прописано је да се претресање по правилу врши дању, изузетно ноћу, односно између 22.00 и 06.00 часова, ако је дању започето па није довршено или је то одређено наредбом за претресање, а што у овом случају није учињено. Имајући у виду све изнето, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне и уверљиве разлоге, па су супротни жалбени наводи тужиоца оцењени као неосновани.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, изнети наводи побјаних решења не могу се прихватити.

Из записника о претресању стана и других просторија ПС Чукарица од 20.05.2020. године произлази да је у временском периоду од 00.05 часова до 00.50 часова извршено претресање стана у улици ... број ..., које је извршено на основу члана 158. став 1. ЗКП, односно без наредбе суда уз сагласност држаоца стана, овде окривљеног АА, што је у записнику назначено. Према наводима записника окривљени је присуствовао претресању током ког је, на месту означеном у записнику, пронађен пвц пакетић са прахом беле боје. Наведени записник потписан је од стране овлашћених службених лица ПС Чукарица и окривљеног АА, без примедби.

Из списка предмета произлази да је окривљеном АА издата потврда о привремено одузетим предметима ПС Чукарице 3/15/25/2 од 20.05.2020. године, коју је такође потписао без примедби, а према којој се од њега привремено одузимају: једна пвц кеса са сасушеном биљном материјом зелене боје, једна већа пвц кеса са сасушеном биљном материјом зелене боје и једна пвц кесица са прашкастом материјом беле боје.

Према стању у списима, истог дана о обављеном претресању обавештен је судија за претходни поступак Вишег суда у Београду достављањем извештаја о извршеном претресању стана и других просторија без наредбе ПС Чукарица број 230-761/20. Судија за претходни поступак Вишег суда у Београду је о наведеном сачинио службену белешку Кпп пов 802/20 од 05.06.2020. године, у којој је у смислу члана 160. ЗКП утврдио да су, у конкретном случају, били испуњени услови за претресање стана и других просторија без наредбе суда.

Одредбом члана 158. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да јавни тужилац или овлашћено службено лице полиције, изузетно и без наредбе суда, могу да уђу у стан и друге просторије и без присуства сведока да предузму претресање стана и других просторија или лица која се ту затекну, уз сагласност држаоца стана и друге просторије.

Супротно наводима нижестепених судова, из записника о претресању стана и других просторија ПС Чукарица од 20.05.2020. године јасно произлази да је претресање без наредбе суда и без присуства сведока извршено на основу члана 158. став 1. тачка 1) ЗКП, уз сагласност окривљеног као држаоца стана, и да је о претресању сачињен записник у ком су назначени разлози уласка и претресања у смислу члана 158. став 3. ЗКП, па је по налажењу Врховног касационог суда, претресање стана, у конкретном случају, у свему извршено на законит начин.

Стоји чињеница да у наведеном записнику о претресању стана и других просторија ПС Чукарица, није, у складу са чланом 157. став 4. ЗКП, посебно образложено због чега се претресање врши ноћу. Међутим, Врховни касациони суд налази да наведена чињеница не чини овај доказ *a priori* незаконитим и да нема за последицу његово обавезно издвајање из списка предмета. Ово имајући у виду да одредбом члана 157. став 4. ЗКП није изричито прописано да ако у записнику о претресању није посебно образложено због чега се претресање врши ноћу, да се на том доказу не може заснивати судска одлука.

Према томе, Врховни касациони суд оцењује да је реч о повреди релативног карактера, односно да такав недостатак у записнику о претресању стана и других просторија нема увек за последицу незаконитост таквог доказа, већ је суд овлашћен да у сваком конкретном случају цени његову законитост, односно да ли је повреда одредбе члана 157. став 4. ЗКП од таквог значаја да тај доказ издвоји из списка предмета. У конкретном случају, нижестепени судови не образлажу значај наведене околности већ, осим позивања на одредбу члана 157. став 4. ЗКП, констатују да је претрес извршен ноћу, па Врховни касациони суд налази да чињеница да у предметном записнику о претресању стана није посебно образложено због чега је претресање вршено ноћу, сама за себе, не чини овај записник апсолутно незаконитим доказом. Ово посебно уколико се има у виду чињеница да је претресање стана вршено уз сагласност држаоца стана у смислу одредбе члана 158. став 1. тачка 1) ЗКП, окривљеног АА, који након извршеног претресања није имао било каквих примедби, а осим тога и судија за претходни поступак Вишег суда у Београду је у смислу одредбе члана 160. ЗКП, оценио да су у конкретном случају били испуњени услови за претресање.

Врховни касациони суд даље налази да не стоје наводи првостепеног суда да је снимање и фотографисање претресања стана и других просторија обавезно када се претресање врши на основу одредбе члана 158. ЗКП те да је, услед супротног поступања овлашћених службених лица ПС Чукарица, записник о претресању стана од 20.05.2020. године, незаконит доказ.

Одредбом члана 157. став 5. ЗКП је прописано да се ток претресања може тонски и оптички снимити, а предмети пронађени током претресања могу се посебно фотографисати, а ако се претресање врши без присуства сведока (члан 156. став 7.) или без представника адвокатске коморе (члан 156. став 6.), снимање и фотографисање је обавезно. Снимци и фотографије ће се приложити записнику о претресању.

Одредбом члана 156. став 7. ЗКП је прописано да претресању присуствују два пунолетна грађанина као сведоци који ће се пре почетка претресања упозорити да пазе на ток претресања, као и да имају право да пре потписивања записника о претресању ставе своје приговоре на веродостојност садржине записника. Ако су испуњени услови из става 3. овог члана, претресање се може предузети и без присуства сведока. Одредбом става 3. истог члана прописано је да се претресању може приступити и без претходне предаје наредбе, као и без претходног позива за предају лица или предмета и поуке о праву на браниоца, односно адвоката, ако се претпоставља оружани отпор или друга врста насиља или ако се очигледно припрема или је отпочело уништавање трагова кривичног дела или предмета важних за поступак или је држалац стана и других просторија недоступан.

Из цитираних законских одредби јасно произилази да су одредбама члана 156. ЗКП прописане претпоставке за законито претресање, а одредбама члана 157. ЗКП прописан је сам поступак претресања и то када се претресање врши на основу наредбе суда, што у конкретној ситуацији није случај, па чињеница да наведено претресање стана није тонски и оптички снимано, а пронађени предмети нису посебно фотографисани, није од утицаја на законитост овог доказа.

Сходно свему наведеном, Врховни касациони суд налази да записник о претресању стана и других просторија ПС Чукарица од није незаконит доказ из чега произлази да ни остали докази засновани на наведеном записнику - потврда о привремено одузетим предметима ПС Чукарица од 20.05.2020. године, извештај о извршеном претресању стана и других просторија без наредбе ПС Чукарица број 230-761/20 од 20.05.2020. године и записник о вештачењу НЦКФ број 03.2.11.6.1. БР 234-6-2052 од 20.05.2020. године, не представљају незаконите доказе на којима се судска одлука не може заснивати. Погрешно је, према томе, супротно становиште нижестепених судова, на шта се основано указује захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца, па Врховни касациони суд налази да је побијаним решењима учињена повреда закона из члана 84. ЗКП у вези члана 158. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца и на основу члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП утврдио да је решењима Другог основног суда у Београду К 758/20 од 06.10.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж2 2266/21 од 02.11.2021. године, учињена повреда закона из члана 84. ЗКП у вези члана 158. ЗКП, не дирајући при том у правноснажност наведених одлука.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић